

τράτα

Δευτέρα, 9 Απριλίου 2012

5:05 πμ

Η τράτα είναι συρόμενο αλιευτικό δίχτυ.

Τράτα (ή) δημ. Ονομαζεται ένα ειδος στενομάκρου έλαφρού

όλιευτικού πλοιαρίου, που χρησιμοποιει την ομωνυμη αλιευτική συσκευή που λεγεται και γρίπος.

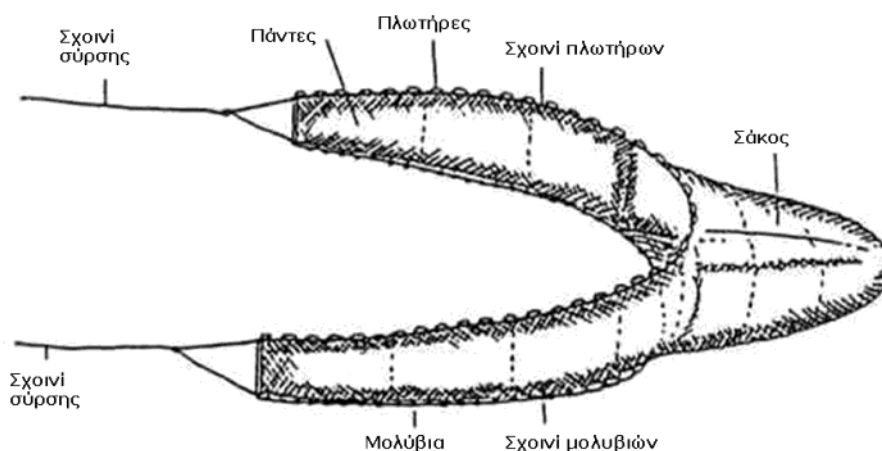
Ο ναυτης της τράτας - γρίπου λεγεται γριπάρης. Πβλ. (επ Γρυπάρης, παρευτομολογια από το γρυπός, αυτος που εγει γαμψή μυτη. Το ορθο παντως είναι Γριπάρης)

Η τράτα ως συσκευή αποτελείται από ένα μεγάλο σάκο, κατασκευασμένο από δίχτυ με ψιλό μάτι και από δύο δικτυωτά φτερά (μπάντες) αραιότερου δικτυού.

Η τράτα ρίχνεται στη θάλασσα απλωμένη σε ευθεία γραμμή και σύρεται με μακρά χονδρά σκοινιά, τα οποία είναι δεμένα κατά αποστάσεις σε κενά βαρέλια ή σε στιδήποτε άλλο για να επιπλέουν.

Και τα δύο περύγια των δικτυών εφοδιάζονται με φελλούς και μολύβια και σύρονται σε σχήμα ημικυκλικό.

Τα ψάρια φοβούνται και κυκλώνονται μπαίνοντας στο σάκο από το στόμιό του και αιχμαλωτίζονται.

Το δίχτυ αυτό έλκεται από κωπήλατο ή /και ιστιοφόρο (ανεμότρατα) ή μηχανοκίνητο (μηχανότρατα) πλεύμενο που καλείται κατά συνεκδοχή επίσης **τράτα**. Μετά το δίχτυ: ή σύρεται με τα χέρια στη στεριά ή ανεβάζεται πάνω στην τράτα. Και στις δύο περατώσεις είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί και εργάτης.

Τραβηγμα της τρατας με τα χερια από τη στερια. Φωτο 1962

Τρατα -Έργο σε μουσαμά του Κωνσταντίνου Βολανάκη.

Χρησιμοποιείται στην αλιεία στην Μεσόγειο.

Η Τρατα-πλοιο σούρνει την τρατα-δικτυ. Οι οικολογοι όμως να δειτε τι σούρνουν της τράτας:
Την κατηγορουν ότι καταστρεφει την χλωρίδα του βυθού.

Τράτα

Ανεμόπτρατα

Μηχανότρατα

ΧΟΡΟΣ

Οι ρυθμικες κινήσεις των ναυτικών που τραβούν την τρατα-δικτυ δημιούργησαν και αντιστοιχο

Δημοτικό χορό: ο Χορός της Τρατας

ΠΟΙΗΣΗ

Οι δεκαεξι νοματοί που τραβούν την τρατα
ο ακαθιστος γλαρος ο αργοπλευστης
οι φωνες οι αδεσποτες της ερημιας
ενος ισκιου μεσα στον τειχο
ΕΔΩ ΕΝΝΟΕΙ ΤΡΑΒΟΥΝ ΤΟ ΔΙΚΤΥ ΒΛ. ΕΙΚ. 1 ΚΑΙ 2

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Να το 'ξεύρεν η μάνα μου πως δούλευα στην τράτα
θα μου 'στελνε τα ρούχα μου και την παλιά μου βράκα.

Η τράτα μας, γκιόζα, η κουρελού, γκιόζα,
βρε πότε 'δω, γκιόζα, βρε πότε αλλού, γκιόζα.
Γιαλέλιμ, γιαλέλιμ, γιαλέλιμ γιασαλά,
γιαλέλιμ γιαλέλιμ, γεια χαρά σας βρε παιδιά.

Απ' τ' Αίβαλί κινήσαμε να πάμε για την Ντούνα
στο δρόμο που πηγέναμε μας έπιασε φουρτούνα.

Η τράτα μας, γκιόζα, η κουρελού, γκιόζα,
θέλει κουπιά, γκιόζα, θέλει σκαρμούς, γκιόζα.
Γιαλέλιμ, γιαλέλιμ, γιαλέλιμ γιασαλά,
γιαλέλιμ γιαλέλιμ, γεια χαρά σας βρε παιδιά.

Από τη Σύμυρη εφύγαμε μπαρούτι φορτωμένοι
κι ο καπετάνιος φώναζε «Ωρέ, αγάντα μεθυσμένοι».

Η τράτα μας, γκιόζα, η κουρελού, γκιόζα,
θέλει κουπιά, γκιόζα, θέλει σκαρμούς, γκιόζα.
Γιαλέλιμ, γιαλέλιμ, γιαλέλιμ γιασαλά,
γιαλέλιμ γιαλέλιμ, γεια χαρά σας βρε παιδιά.

Κι αν σ' αρωπήσει η μάνα μου τι έκανα στην τράτα
θα πείς πως την εψείριζα τη βρόμια μου τη βράκα.

Η τράτα μας, γκιόζα, η κουρελού, γκιόζα,
θέλει κουπιά, γκιόζα, θέλει σκαρμούς, γκιόζα.
Γιαλέλιμ, γιαλέλιμ, γιαλέλιμ γιασαλά,
γιαλέλιμ γιαλέλιμ, γεια χαρά σας βρε παιδιά.

Γιαλέλιμ, γιαλέλιμ, γιαλέλιμ γιασαλά,
γιαλέλιμ γιαλέλιμ, γεια χαρά σας βρε παιδιά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ

Από το Ιταλικό ρήμα *trattare* που προέρχεται από το *TRACTUM*, σουπίνο ^α του λατινικού *TRAHERE* που αφορά την συνεχή μετακίνηση στο χώρο, την έλξη. Σημαίνει κατ' επέκταση διαχειρίζομαι, θεραπεύω, οδηγώ, διαπραγματεύομαι, συμπεριφέρομαι προς κάποιον. Από αυτή την ρίζα έχουμε τα παράγωγα το ουσ. τρακτέρ (ελκυστήρας), άλλα και το ρ. τρατάρω = προσφέρω κάποιο γλύκισμα ως φιλοφρόνηση σε επισκέπτη. ΦΡ. Να σε τρατάρω ένα συκαλάκι γλυκό που το έφτιαξα μα τα χεράκια μου;

Πβλ. και το Λαϊκό Σμυρνέϊκο Τραγουδάκι "η Εγγλεζίτσα"

Έλα για να σε πάρω
Εγγλεζίτσα μου
μπύρα να σε **τρατάρω**
μικρή κουκλίτσα μου

Συγγενές συρτή από το ρ. συρω

Η συρτις [ρήμα σύρω, ρίζα ΣΥΡ-] είναι το αμμώδες τέναγος της θαλάσσης,
ό σωρός επί της άκτής που σχηματίζεται από τήν κινούμενη άμμο. Ο συρφετός = πάν τό υπό τού
άνεμου συρόμενον καερόμενον επί τό αυτό σημειον, με κίνησι σαρώνουσα ή σύρουσα ή συρτή
πορεία (συρμός), ή ερμηνεύει μέ έξαιρε-

-
- α. Σουπινο = Υπιον. Ρηματικός τυπος του Λατινικού απαρεμφάτου, Αντιστοιχος με τα Ελληνικά ρηματικά επιθετα εις -τος και -τέος που σημαινουν αυτόν που αξίζει ή πρεπει να υποστεί την ενεργεια του ρήματος.